

Sara Mohammad: Fadimegalan 2026

Talare

Sara Mohammad
Grundare av GAPF

Datum

18 januari 2026

Plats

Berns Salonger, Stockholm

Omständigheter

Fadimegalan anordnas årligen till stöd för de som lever under hedersförtryck. Namnet kommer från aktivisten Fadime Sahindal som mördades av en närstående av hedersrelaterade anledningar. Sahindal ägnade sin politiska gärning åt att bekämpa just det som slutligen ledde till hennes död. Utom talare från arrangören, GAPF, talade företrädare för både Moderaterna och Socialdemokraterna.

- 1 Kära gäster, partiledare, ministrar och alla ni som är här för att hedra Pela och Fadime.

- 5 Vi har samlats här idag för att minnas, men framför allt för att vägra glömma. Vi hedrar Pela och Fadime inte som symboler, utan som människor vars mod fortfarande utmanar oss. Årets tema för Fadimedagarna 2026 är "Pela och Fadimes röster lever – 25 år av kamp för frihet". Det har passerat 25 år sedan organisationen började sin kamp och 24 år sedan Fadime mördades. GAPF är en civil organisation som sedan starten har kämpat för alla hedersvåldsutsatta, de som har tvingats betala med sina liv för friheten, de som varje dag påminner oss om att denna kamp inte är över. Vi möter dem dagligen i vår stödverksamhet. Vi ser konsekvenserna när samhället sviker och kraften när myndigheter äntligen tar ansvar. Pela, Fadime, till er vill jag säga: "Det är er kamp som har gett oss mod, handlingskraft, beslutsamhet." Syftet med årets tema är att synliggöra civila samhällets roll i den hedersvåldsutsatta frågan.

- När jag grundade GAPF för 25 år sedan var jag målmedveten och beslutsam. Det är jag fortfarande. Men då kände jag mig ensam. Min första föreläsning om hedersmord höll jag den 8 mars 1994 i Gävle. Idag förstår jag, förlåt, 12 personer lyssnade artigt, men idag förstår jag att de varken förstod språket eller vad hederskulturens normer handlar om. Ett system där föräldrar ges rätten till att ta livet av sina barn. I jämförelse med då är vi betydligt fler idag. Vi som har stått kvar trots att vi har motarbetats och beskylls för rasism och stigmatisering. Det värmer mitt hjärta. Men det säger också något om priset för att säga sanningen. Resan har varit lång och brutal. Låt mig därför tala om fem områden där GAPF mött både stöd och hårt motstånd.

Det första området är GAPF:s relation till det övriga civila samhället. De civila
30 aktörer som valde kollektivet före individen. Som försvarade kollektivets rykte
framför de hedersvåldsutsattas fri- och rättigheter. Jag minns mitt första möte
med Fadime under ett seminarium. Hon berättade, jag bekräftade med min
berättelse. Vi blev utskällda, anklagade för att smutskasta kurdiska män. Jag är
glad att vi idag har många kurdiska män med oss i kampen. Men samma logik
35 lever kvar. Vi såg den i det brutala mordet på Payman Nuri i Mölnlycke. Där
hedersmotivet kallades av den dömda hedersmördaren och vissa andra för ett
rasistiskt påhitt från åklagarens sida. Tack till de civila aktörer som alltid ställt
upp för de hedersvåldsutsatta. Tack till er 90 stödorganisationer för
Fadimedagarna 2026.

40 Det andra området är GAPF:s relation till media och akademien. Här har vi mött
motstånd från vissa forskare, journalister och opinionsbildare. I sin iver att slåss
mot rasisters demonisering av hedersvåldsutövare rentvår de förövarna. Men
ingen av dessa krafter är intresserad av de hedersvåldsutsattas situation. Vi har
45 forskare i Sverige som relativiserar hedersvåld i utbildningar. I akademien och i
rättssalar där de ställer upp för de misstänkta hedersvåldsförövarna. Detta är inte
akademisk frihet, det är politisk feghet och svek mot de mest utsatta i vårt land.
Och ja, detta fanns tidigt också hos inflytelserika journalister som angrep
rapporteringen om Fadime som rasistiskt. Även här vill jag säga till er tack till
50 alla journalister och akademiker som valt de utsattas perspektiv.

Det tredje området är GAPF:s roll för de utsatta. När jouren startades 2001
skedde den från mitt köksbord. Utsatta bodde hemma hos mig. Telefonen var
privat. Idag är jouren öppen dygnet runt, året om. När myndigheter går hem
55 står vi kvar. Nadia är en av hundratal. Hon sökte hjälp överallt. Ingen lyssnade.
Efter kontakten med oss fick hon hoppet tillbaka och myndigheter började
förstå sitt ansvar. Så ser skillnaden ut mellan hopp och uppgivenhet.

Det fjärde området är GAPF:s relation till myndigheter med ansvar för
60 hedersvåldsfrågor. Vi möter gång på gång relativisering av hedersvåld, rädslan
för att stigmatisera väger tyngre än rätten till skydd. När hedersvåld klumpas
ihop med annat våld suddas avgörande skillnader ut och liv riskeras. Detta vill vi
ändra på. Men även här vill jag tacka några enstaka myndigheter och
tjänstepersoner som alltid haft de hedersvåldsutsattas bästa för ögonen.

Det femte och det sista området är GAPF:s relation till politiker. I 25 år har vi opinionsbildat, skrivit, utbildat för att slaget 112 konkreta åtgärder mot hedersvåld. Stödet har inte alltid funnits där. Vi minns Gudrun Schymans talibantal och andra politikers sena uppvaknande. Och vissa lokalpolitiker som än idag kallar hedersfrågan rasistiskt, samtidigt som de legitimerar islamisters könssegregering och stödjer andra reaktionära krafter. Men mycket har hänt och förändrats. Vi är stolta över att ha bidragit till lagstiftning och tacksamma för det skyndade jämställdhetspolitiska delmålet mot hedersvåld. Ett varmt tack till de politiker som har varit tydliga i frågan och tagit besluten. Samtidigt är vi djupt oroad över byråkratiseringen, över att ansvaret sprids till myndigheter som inte har kunskap eller vilja att jobba med frågan, över att arbetet försvagas. Här ber jag er ansvariga ministrar och partiledare att även denna gång tar vår oro på allvar. Vi önskar en hedersombudsman med ansvar för implementering och uppföljning av insatserna mot hedersvåld. Vi önskar ett nationellt centrum för forskning fritt från kulturell relativism. Hör samma dom som står på de utsattas sida. Ge inte uppdrag till dem som relativiserar hedersvåld.

Som jag sa i början, jag träffade Fadime. Hon var stark, modig, orubblig. Det brutala mordet på henne blev ett löfte att som civilorganisation bära hennes och Pelas arv vidare för ett jämställt samhälle fritt från hedersrelaterat våld och förtryck.

Med dessa ord vill jag lämna över scenen till fantastiska Anna Olin Kardell som är galans konferencier. Varsågoda.

Källa

<div>Transkriberat från videoinspelning: Fadimedagarna: Pela och Fadimes röster lever, 25 år av kamp för frihet, publicerad på YouTube, uppladdad av "Riksorganisationen GAPF", 24/1 2026 (Transkriberat 9/10 2026) </div>

Taggar

Föredrag, GAPF

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/sara-mohammad-fadimegalan-2026>